

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 23/2026-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group**, Štefánikova 17, Bratislava, IČO 31 595 545, zastúpenej JUDr. Daliborom Tverďákom, advokátom, Krmanova 1, Košice, proti uzneseniu Mestského súdu Košice sp. zn. 63Csp/89/2025 z 29. júla 2025 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. novembra 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na prerokovanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 38 ods. 2 listiny, práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy rozhodnutím označeným v záhlaví tohto uznesenia, ktoré navrhla zrušiť, vrátiť vec mestskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie a priznať jej náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Sťažovateľka je žalovanou v konaní o zaplatenie 5 441,35 eur s prísl. vedenom na mestskom súde pod sp. zn. 63Csp/89/2025. Právna vec bola náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi Mgr. Karolovi Fil'ovi. Podaním sťažovateľky ako žalovanej z 22. júla 2025 advokát Mgr. Dalibor Tverďák oznámil prevzatie zastupovania sťažovateľky v tomto konaní, ktoré bolo súčasťou vyjadrenia sťažovateľky k žalobe.

3. Dňa 28. júla 2025 zákonný sudca oznámil predsedovi mestského súdu skutočnosti odôvodňujúce jeho vylúčenie z prejednávania a rozhodnutia veci, ktoré odôvodnil tým, že právneho zástupcu

sťažovateľky dlhodobo pozná, pravidelne sa stretávajú a navštevujú, majú medzi sebou niekoľkoročný intenzívny priateľský vzťah prameniacy už zo vzťahu ich rodičov, ako aj z vlastných osobných interakcií a predchádzajúcej pracovnej spolupráce, vzhľadom na ktoré zákonný sudca oznámil existenciu oprávnených pochybností o jeho nestrannosti a potrebe uplatnenia teórie zdania pri posudzovaní nestrannosti, ktorá svedčí jeho vylúčeniu.

4. Sťažnosťou napadnutým uznesením predseda súdu rozhodol, že zákonný sudca nie je vylúčený z prejednávania a rozhodnutia veci. V odôvodnení daného uznesenia mestský súd poukázal na to, že je tu zákonná prezumpcia nestrannosti sudcov a výnimku z tejto prezumpcie stanovuje iba zákon. S poukazom na odbornú literatúru definujúcu pojem nestranného sudcu (osoba nezávislá na prejednávanom spore, stranách sporu, ich právnych zástupcoch v tom zmysle, že je voči nim neutrálna, nemá predsudky, sympatie ani antipatie, strany sú v jej očiach úplne rovné, žiadna z nich nemá apriórne žiadnu výhodu alebo nevýhodu, prednosť či nedostatok) nemožno podľa predsedu súdu prijať záver, že okolnosti prípadu sú objektívne spôsobilé spochybniť schopnosť zákonného sudcu ako sudcu poskytujúceho záruky nestrannosti vnútorne sa s takou skutočnosťou vysporiadať (ďalej len „sťažnosťou napadnuté rozhodnutie“).

5. Sťažovateľka namieta, že špecifikovaná časť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia („na základe uvedeného nemožno prijať záver, že okolnosti, povaha a intenzita tohto vplyvu sú objektívne spôsobilé spochybniť schopnosť zákonného sudcu vnútorne sa s takou skutočnosťou vysporiadať ako sudcu poskytujúceho záruky nestrannosti...“) je v priamom rozpore s teóriou zdania, keď sa mestský súd vôbec nevysporiadal s tým, že sudca je subjektívne nestranným, ale musí sa ako takým javiť aj objektívne v očiach účastníkov konania. Mestský súd v napadnutom rozhodnutí opomenul posúdiť skutočnosti uvádzané zákonným sudcom v tzv. samonámietke cez prizmu objektívnej stránky nestrannosti (teória zdania). Sťažovateľka vzhľadom na konštatáciu uvedenú v bode 13 napadnutého rozhodnutia („predseda Mestského súdu poznamenáva, že v tomto prípade nie je naplnené jednak subjektívne hľadisko nestrannosti, zároveň nie je naplnené ani objektívne hľadisko nestrannosti, pretože ako sudca pri výkone súdnictva má zachovať vecný prístup za každých okolností a musí mať dostatok schopností ovládať nie len svoje konanie, ale tiež sféru svojich vnútorných citov“) taktiež namieta vnútorný rozpor medzi výrokom a odôvodnením napadnutého rozhodnutia, poukazujúc na to, že ak nie je naplnené subjektívne ani objektívne hľadisko nestrannosti, logicky nemožno hovoriť o nestrannosti, čo plne zodpovedná záveru o potrebe vylúčenia zákonného sudcu.

6. Mestský súd v napadnutom rozhodnutí nedal podľa sťažovateľky odpoveď na to, prečo sa pri pretrvávajúcom kvalifikovanom priateľskom vzťahu odklonil od stabilnej judikatúry najvyšších súdnych autorít. Samotné odôvodnenie sťažovateľka považuje z ústavného hľadiska za neakceptovateľné, neudržateľné a trpiace vnútornými vadami.

7. V závere sťažovateľka uvádza, že jej je známy zdržanlivý prístup ústavného súdu v otázke rozhodovania o vylúčení sudcov, prípustný výnimočne najmä z dôvodov, ak došlo k zjavnému vecnému či procesnému omylu alebo nesprávosti, čo je aj prípad sťažovateľky pre zrejmu arbitrárnosť a vecnú nesprávosť sťažnosťou napadnutého rozhodnutia.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny, práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je nesúhlas sťažovateľky s napadnutým uznesením, ktorým mestský súd nevytlúčil zákonného sudcu z prejednávania a rozhodovania veci na základe oznámenia tohto sudcu podľa § 50 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

9. Ústavný súd opakovane judikuje, že považuje rozhodovanie všeobecného súdu o procesných otázkach za integrálnu súčasť civilného procesu, ktorá je zásadne výsadou všeobecného súdu. Meritórny prieskum takýchto rozhodnutí tak prichádza do úvahy iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak ide o taký exces z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnému súdu ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika procesných rozhodnutí by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (pozri I. ÚS 690/2025 a tam uvedená judikatúra).

10. Ústavný súd taktiež zdôrazňuje, že nie je ďalšou opravnou inštanciou všeobecných súdov, preto mu neprináleží preskúmať a hodnotiť správnosť záverov všeobecných súdov, pokiaľ neatakujú ústavnoprávnu rovinu. Do pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

11. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia ústavný súd nezistil exces, ktorý by zasahoval podstatu namietaných práv sťažovateľky a viedol by ústavný súd ku kasačnému zásahu do napadnutého procesného uznesenia. Predseda mestského súdu nevzhliadol dôvody na vylúčenie zákonného sudcu z prejednávania a rozhodovania veci, a svoje rozhodnutie v tomto smere primerane odôvodnil. Z hľadiska požiadavky na riadne odôvodnenie uznesenia ústavný súd stabilne judikuje, že postačuje objasnenie základných dôvodov, ktoré viedli k prijatiu uznesenia a ktoré sú spôsobilé výrok uznesenia rozumne a preskúmateľným spôsobom vysvetliť. K sťažovateľkou namietanému bodu 13 napadnutého uznesenia je potrebné uviesť, že v kontexte odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ako celku je zrejmé, že závery mestského súdu smerujú k absencii nedostatku subjektívnej alebo objektívnej nestrannosti sudcu, čomu svedčí aj ďalšia časť namietaného bodu odôvodnenia, v ktorom mestský súd zdôrazňuje, že sudca musí pri výkone súdnictva zachovať vecný prístup za každých okolností a musí disponovať dostatočnými schopnosťami ovládnuť nielen svoje konanie, ale aj sféru svojich vnútorných pocitov, a to s poukazom na to, že daný sudca už v inej právnej veci a z rovnakých dôvodov žiadal o vylúčenie, ktorému mestský súd nevyhovoval.

12. Nosnej sťažnostnej požiadavke, aby sa ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti zaoberal dôvodmi svedčiacimi vylúčeniu zákonného sudcu z prejednávanej veci, t. j. vecnou

(ne)správnosťou napadnutého rozhodnutia, ústavný súd nemôže vyhovieť, keďže ide o oblasť všeobecného súdnictva, do ktorej ústavný súd zásadne nie je oprávnený vstupovať, pretože nepatrí do sústavy všeobecných súdov. Opačný postup by neprípustne rozširoval kompetencie ústavného súdu a vo svojich dôsledkoch by z neho robil ďalšiu súdnu inštanciu, ktorá by bola mimoriadna okrem iného aj tým, že by mohla zasahovať do dosiaľ prebiehajúcich konaní (pozri I. ÚS 120/2022).

13. Ústavný súd poznamenáva, že Civilný sporový poriadok okrem oznámenia dôvodov zaujatosti samotným sudcom normuje v § 52 a nasl. aj právo strany sporu z tých istých dôvodov namietat' zaujatost' sudcu. Sťažovateľka mohla a mala namietat' zákonného sudcu podaním námietky jeho zaujatosti, o ktorej by rozhodoval nadriadený súd. Bez ohľadu na využitie alebo nevyužitie tohto inštitútu sťažovateľkou nateraz je o otázke nestrannosti zákonného sudcu rozhodnuté na úrovni súdu prvej inštancie. Mestský súd dosiaľ nerozhodol vo veci samej. Sťažovateľka bude mať možnosť prípadnú zaujatost' sudcu namietat' v rámci riadneho, ako aj mimoriadneho opravného prostriedku [pričom hodno upozorniť, že v prípade odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. c) CSP nie je právo novôt limitované – § 366 písm. b) CSP]. Predpokladom vyslovenia záveru o porušení základných práv a slobôd je (okrem iného) aj skutočnosť, že toto porušenie nie je napravitel'né alebo odstránitel'né činnosťou všeobecného súdu.

14. Vzhľadom na to, že sťažovateľka ústavnou sťažnosťou namieta rozhodnutie procesnej povahy v dosiaľ neskončenom konaní všeobecného súdu, v ktorom právna úprava sťažovateľke poskytuje ďalšie účinné prostriedky nápravy, ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu jej neprípustnosti.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

15. Porušenie týchto základných práv sťažovateľka v ústavnej sťažnosti neodôvodňuje. Táto okolnosť má za následok odmietnutie ústavnej sťažnosti v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nedostatok náležitostí.

16. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. januára 2026

Peter Molnár
predseda senátu